

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Templomfelújítás

Ünnepi misén adták át 2020. szeptember 5-én a háromszáz fős szlovák nemzetiségű Pilisszentlélek teljesen felújított katolikus templomát, amely 1857-ben épült. A megbékélés első lépcsőjét megtettük az elmúlt években, nagy változások történtek a szlovák nemzetiség életében Magyarországon, iskolákat indíthattak újra, és intézmények újulnak meg - emelte ki ünnepi beszédében a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára. Soltész Miklós hozzátette, fontosnak tartják a hiten keresztüli megmaradást, ezért támogatják a nemzetiségek templomainak felújítását. Így újul meg többek között a szlovák nemzetiségi által látogatott békéscsabai és mátraszentimrei templom. Völner Pál, a térség fideszes országgyűlési képviselője elmondta, széleskörű összefogás segítette a templom felújítását, a hely erejét azonban a település közössége jelenti, akik

őrzik hagyományaikat, és élettel töltik meg az épület falait. Az Esztergomhoz tartozó település plébániatemplomát Mohos Gábor, Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke áldotta meg. Az ünnepségen részt vett Paulik Antal, az Országgyűlés szlovák nemzetiségi szószólója. A felújítás két évig tartott, lecserélték a tetőszerkezetet, a nyílászárókat és eredeti állapotába állították vissza a templom tornyát, új villamos hálózatot alakítottak ki, helyreállították a díszítőfestést, valamint mészkőlapokkal burkolták a templomhajót, ahová új padok kerültek. A felújítás teljes költsége 77 millió forint volt. A beruházáshoz az Esztergom Budapesti Főegyházmegye 21 millió forinttal, az esztergomi önkormányzat 20 millió forinttal járult hozzá, a kormány pedig 34 millió forinttal támogatta. További pályázati források mellett a munkálatokat az Országos Szlovák Önkormányzat is segítette öt millió forinttal. Az Esztergom közelében fekvő Pilisszentlélek egyházi épületéről az első feljegyzés 1836-ból származik. A templomot egy korábbi kápolna átépítéséből alakították ki. A beruházást Scitovszky János esztergomi érsek közbenjárásával a királyi kamara végezte 1857-ben. A Szentlélek templom először 1938-39-ben esett át felújításon, akkor bővült az építmény két oldalhajóval, így nyerve el 150 négyzetméteres alapterületét. Belső díszítése 1962-től kezdődött, Kákonyi Asztrik és Forró Kamill ferences szerzetesművészek és Kákonyi István festőművész készítette a ma is látható freskókat, díszítést. Pilisszentlélek az ország egyik legkisebb lélekszámú települése. 1236-ban IV. Béla a

szentkereszti pálosoknak adományozta a területet, IV. László 1287-ben pálos kolostort alapított itt. A török időkben a kolostor és a körülötte épült falu elpusztult. András üveges mester 1703-ban költözött a völgybe. Műhelyéről, melyben palackokat és zöld színű üvegeket gyártottak, Hutának nevezték a helyet. A pálosok Nyitra megyéből 1740 körül, majd 1830-as években Gömör vármegyéből szlovákokat telepítettek a területre. Az itt élők mészégetéssel, fakitermeléssel, szőlőtermesztéssel foglalkoztak.

F R

Zarándoklat szeretetteljes fogadtatása Pilisszentlászlón

Szent István
ünnepe
alkalmából a
Mária Út
Közhasznú
Egyesület
zarándoklatot
szervezett
augusztus 19-
én. A
szervezők a
zarándoklat
céljaként az
alábbiakat
határozták
meg:
„szeretnének
Szent István

tisztelete jegyében a kiengesztelődés útján elindulni egy békésebb, tisztább, igazabb világ felé.”

A zarándoklatot Lukovits Milán atya vezette. A zarándoklat a szentendrei skanzenről indult Pilisszentlászlót érintve, majd az Apátkúti-völgyön keresztülérkeztek Visegrádra, ahol a visegrádi kaán forrásnál szabadtéri szentmisén vettek részt. Pilisszentlászlón a kis kápolnánál a plébánia kertjében fogadta a zarándoklatot Dr. Illés György alpolgármester, az egyházközösség képviselőjében

Gallai
Gergely és a
polgármesteri
hivatal
részéről ifj
Petkó
Gáborné. A
kedves
fogadtatást
rövid pihenő
követte, s azt
követően a
zarándoklat
folytatta útját
Visegrád
irányába.
A zarándoklat
biztosításában

településünk polgárőrsége is részt vett. Polgárőrségünk tagjai szabadidejükben 1 a Szentendrei Skanzenről a Pilisi Parkerdő erdei részén keresztül Pilisszentlászlóig biztosították, vigyázták a menetet. A szeretett teljes fogadtatás magába foglalta a zarándoklat biztonságában való aktív közreműködésünket.

Pilisszentlászlói Polgárőr és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Példás összefogás egy mátrai mentés során

Egy idősebb férfi lett rosszul az erdőben tegnap délelőtt. Egy fiatal sziklamászó és párja hallotta meg a feleség segélykiáltását, mentőt hívtak, majd

a mentésirányító utasításai alapján elkezdtek az újraélesztést. Eközben földi úton és levegőből is indult segítség, a mentésirányító vonalban maradt a bejelentővel, vezényelte az újraélesztést, közben a helyszín megtalálásában is segítettek a sűrű erdő fölött érkező miskolci mentőhelikoptert. Egy mentőgépkocsi, a Katasztrófavédelem munkatársai és a Kékes Kutatómentő szolgálat földi úton közelítette meg a helyszínt, és folyamatosan kapcsolódtak be az ellátásba. A helikopter kissé távolabb tudott leszállni, kerítésvágás és pár száz méteres gyalogtúra után közösen folytatták tovább az emelt szintű újraélesztést. Minden erőfeszítés ellenére a beavatkozások sikertelennek bizonyultak.

Magyar Légimentő Nonprofit Kft.

Egy szorgalmas élet vége

Ismét gyászol Pilisszentlászló lakossága. Franyó István halálával ismét apadt létszáma a helyi születésű lakóinknak. Halálával a példaértékűen szorgalmas és becsületes életet élők létszáma is csökkent. István a nyolcvanadik születésnapját már nem élhette meg. Váratlanul, mohaszedés közben ragadta magához a kíméletlenül a halál.

István 1940. szeptember 21-én született, mint a család elsőszülöttje, az akkori szokásoknak megfelelően Fekete Albert helyi plébánosunk által édesapja nevére lett megkeresztelve.

Édesanyja szintén ősi szentlászlói család leszármazottja. Keresztszülők: Kosznovszki Lajos és Franyó Gizella, szintén helyi lakosok. Születésekor, már egy éve dúlt a II. világháború. A háborús évek az ő gyerekkorát is beárnyékolta. Alig két évesen született meg József névre keresztelt testvére, majd a háborút követően a család harmadik fiúgyermeké Lajos. A család megélhetését a családfő háborús katonai szolgálata, valamint annak hadifogsága nagyon megnehezítette. Szerencse a szerencsétlenségben, talán az, hogy nyugaton esett hadifogságba. Így jobb ellátásban részesült és a nagy Szovjetunióba

került bajtársaihoz képest előbb került haza szeretteihez. Ezzel, az inséges háborús éveket követő időben elviselhetőbbé lett István gyerekkora. Miután legénnyé cseperedett, szüleinek segédkezett, a mezei, majd az erdei munkáknál. Az erdő és a természet szeretetét, már szinte az anyatejjel szívta magába. Mint szorgalmas család sarja, a kitartó munkához is hozzászokott. Alig húszéves korában kötött sűrű tartó házasságot 1960. augusztus 20-án, a szintén helyi születésű Kosznovszki Júliával. Házasságukból első gyermekük Júlia-Anna Karácsony másnapján született. Attila és István névre keresztelt fiúk 1970. május 3-án látta meg a napvilágot. Élete párjával igen nagy odaadással példaértékűen nevelte gyermekeit. Nagyon vonzódott a gépekhez, így hamar kitanulta a munkagépek kezelését. Ezzel igen hasznos és munkában kitartó dolgozója lett a Pilisi Parkerdésznek. Feleségével való szorgalmas és kitartó munkájuknak hamar meg is lett az eredménye, hiszen két-három évvel házasságukat követően, nagyon fiatalon kezdték el építését saját családi fészkeknek. Kőműves inasként én is részt

vettem családi házuk építésében. Akkoriban bizony sokkal, nehezebb munkával járt az építkezés. Mindent kézerővel kellett végezni. Az alapásástól, a malter-betonkeverést, és minden segédmunkát derék asszonyaink végeztek. A férfiak tizenkét napi szabadságukat csak rendkívül nagy

munkavégzésnél vették ki. Így István ifjú felesége is a többi építkező asszonyokhoz hasonlóan szintén derekasan kivette részét az építkezésből. István az erdei munkából hazatérve sötétedésig dolgozott a ház körül. Készítette a másnapi munkához szükséges anyagokat. Az erdészethnél szintén nagy becsben tartották a gépekhez való szeretetét és odaadó szorgalmát. Miután elkészült még a hatvanas évek derekán családi háza, nem állt le a munkával. Hűséges társával továbbra is hivatalos munkaidejüket letöltve az erdőket járták erdei melléktermékeket keresve. Kevesen szeretjük annyira az erdőt, és a természetet, mint ő szerette. Az erdőben lenne jó meghalni! – mondogatta mosolyogva. Beteljesedett a vágya, hiszen az erdőben, a természet lágy öléből ragadta magához a kegyetlen halál.

Kedves István, a szorgalmas, küzdelmes életed véget ért nyugodjál békében! Legyen neked könnyű szülőfalud rögs földje, melyet annyira megszerettél és szívedbe zártál! A gyászoló család nevében engedjék meg Tisztelt olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik Tibor atya búcsúztatásával elkísérték Őt utolsó útjára, a pilisszentlászlói temetőben.

*Megpihen a dolgozó, jó apai szív,
Áldás és hála övezi e sírt.
Szerető férj voltál, drága édesapa,
Bánatot családodnak, most az őrangyala.*

FR

Franyó István

Pista bácsi (Moha bácsi)
1940. szeptember 21 - 2020. augusztus 21.

A Teremtő szép korral jutalmazta, csaknem nyolcvan évvel.

Nem tudott idős korában sem nyugton maradni. Betegen is dolgozott, erdőt járt a Mátrában, mint éveken, évtizedeken át. Mohagyűjtés közben szólította magához a jó Isten. Talán lehet mondani: szép halállal ajándékozta meg. Teljesült az a vágya, hogy erdőben haljon meg.

Pista bácsit akkor ismertem meg, amikor 1982-ben Visegrádra kerültem az erdészethez, Ő is ott dolgozott.

Mai fiatalok már nem tudják mit jelent az MTZ, a KCR, a Zelop. Nos, Ő ezekkel, a gépekkel dolgozott. Ha kellett patakmedret rendezett, kotort; árkot ásott; utat javított. Az MTZ traktort sajátjának tekintette, elkopott gépét legtöbbször maga javította.

Sok ember van, akinek szájába kell rágni, amit tennie kell. Neki nem kellett kétszer mondani semmilyen feladatot. Traktorára szerelt KCR

darujával és a vontatott Zemplén hegységi ló pótlója segítségével rendezte az erdészet faanyag rakodóit. Összegyűjtötte a rakományokra már nem fért rönköket, kivágásokat. Rendet rakott mások után is. Az erdészet ácsműhelye részére évtizedeken keresztül Ő szállította be a faanyagot és területére, a pihenő letelepedő helyekre vitte a készterméket: padokat, asztalokat.

Utasítások nélkül is mindig megérezte, hogy mit kell tennie.

Szabadidejében, majd nyugdíjasként sem pihent otthon. Ismerte, szerette és járta feleségével, Julis nénivel az erdőt, környékünk hegyeit, völgyeit, de otthon volt a Mátra hegység minden zugában is. Mohát, fagyöngyöt gyűjtött és adta el a virágkötő kertészeknek. Megszámlálhatatlan mennyiségű kis koszorúnak az alapanyaga dicsérte kezük munkáját. Most az Ő sírjára kerülnek a koszorúk.

Példa értékű szorgos, dolgos ember volt Pista bácsi. Sokan tiszteltük ezért.

Pista bácsi apró termete ellenére naggyá nőtt a szememben és sokak szemében is.

Ezért választottam Jevgenyij Jevtusenko versét búcsúzóul:

Naggyá lenni

*Tőle, ki gyógyít, és aki fát vág,
és aki az öltönyt varrja nekem –
elvárom: remekül tegye dolgát,
dolga bármi legyen.*

*Nem, ne legyen közepes, vacak átlag
sem a sárcipő, sem a ház.*

*Bűn a közepszerűség, akárcsak
a hazug szó: elfajulás.*

*Buzdítsa ki-kí magát, hadd
tenne dicsőt, remeket.*

*Naggyá nem lenni – gyalázat.
Mind naggyá legyetek!*

Most már adjon a jó Isten végső pihenést számára!

Kertész József

Helységneveink

Bécsnek is magyar neve van. Pontosabban Wien – nek van magyar neve is, ahogy minden burgerlandi falunak is van magyar neve is, sőt többségi magyar Felsőőrnek és Felsőpulyának is van német neve is! Obervart és Oberpulendorf. Mi több amit mi Őrségnek hívunk az németül Burgenland. Mert mi is és ők is várakkal védekeztünk, védekeztek egymás ellen. Mégis Székesfehérvár németül Stuhlweisburg. Pécs pedig Fünfkirchen, vagyis Öttemplom, szlovákul Petkostolov.

Trianonnál a magyarok tízezrei kerültek Ausztriához, viszont németek százezrei Magyarországhoz. A keveredés létfontosságú. Az indián Wigwammok előtt előtt azért álltak totemoszlopok előtt azért álltak totemoszlopok, nehogy azonos azonos törzsbeli akarjon összeházasodni velük. Például egy bagoly törzsbeli egy másik bagoly törzsbelivel.

Egy osztrák közmondás szerint: „Minden jó osztrákban van magyar és cse vér is.”

Ádám és Éva óta egyfolytában keveredik az emberiség. Összekeveredtünk. Minden igaz hazafiban van minden másfajta vér is. Például Széchányinek voltak német és horvát ősei is. A felesége viszont német volt, akárcsak Wesselényi felesége. Metternich felesége viszont magyar volt. Dunántúli városainknak (kettő) ellenben vannak német neveik is: Sopron – Ódenburg, magyarul Pusztavár. Szombathely – Steinamanger, Kőhiányos, vagyis innentől Keletre kömentesek a szántóföldek.

Győr németül, akárcsak közös folyónk a Rába: Raab. Buda, németül Ofen, ami magyarul kályha.

Losonci Miklós

Köszönőlevél

Losonci Miklóst a KÜRTÖS havilap rendszeres köszönte meg figyelmességét a Kürtös cikkíróját, az a megtiszteltetés érte, hogy az elküldéséért.
Országgyűlés elnöke, Kövér László úr levélben

AZ ORSZÁGGYŰLÉS ELNÖKE

Losonci Miklós
részére

OE-41/576-2/2020.

Tahitótfalu
Viola u. 28.
2022

Tisztelt Losonci Miklós Úr!

Köszönettel fogadtam a Kürtös című havilap 2020. júliusi számának az Ön írásait is tartalmazó példányát.

Figyelmességét megköszönve, további tevékenységéhez sok örömmel és jó egészséget kívánok!

Budapest, 2020. szeptember. 7. -

Tisztelettel:

Kövér László

Nemzetiségi találkozó

Fotó: Imro Fuhl

A járvány miatt, kisebb létszámmal bár, de idén is megrendezésre került az immár 54. Nógrád Megyei Nemzetiségi Találkozó. A Magyarországi Szlovákok 24. Országos Folklór fesztiválja szintén 2020. augusztus 29-én került megrendezésre Bánkon. Igen nagy megtiszteltetésnek veszem,

hogy a meghívottak között lehettem.

A találkozóról igen szép cikket írt Lúdo Pomichal (Slovenský svet) újságba, amit Papanek László barátom fordított magyarra.

F R

A Nógrád megyei Bánkon találkoztak a magyarországon élő szlovákok

A Duna jobbpartja alatt élő szlovákság legfontosabb hazai folklór fesztiválja

A magyarországi szlovák folklóriskitika jó és az évek alatt egyre inkább szilárdabb elhatározásából, ambíciójából semmit sem von le a kellemetlen COVID-19 világjárvány fenyegetése, amelyik a maszkon keresztüli pillantásoknál elvenni igyekszik a mosolyt, az optimizmust, az életörömet. Céljuk, kiadni magukból a legjobbat, megmutatni a dalok előadásában, a néptáncban és a hangszerek értő megszólaltatásában a magával ragadó kompozíciókban és koreográfiákban. Miképpen is? A Magyarországi Szlovákok Szövetsége és a Nógrád Megyei Szlovák Önkormányzat szemrebbenés nélkül határozott a magyarországi szlovákok 42. országos folklór fesztiváljának és az 54. Nógrád megyei nemzetiségi találkozóhoz a megszervezéséről, természetesen a résztvevők és

vendégek egészségének védelmével kapcsolatos biztonsági intézkedésekről egyúttal. Mindkét rendezvény 2020. augusztus 29-én valósult meg, a csodás természeti környezetet kínáló tónál, Bánk településen.

A magyarországi szlovákok, tekintettel a biztonsági intézkedésekre, bár kisebb számban jöttek, mint a korábbi években, amikor ebben, a Magyarország északi részén elterülő faluban a népi örökség és a szervezett rendezvények ünnepén többezren vettek részt. Elvégre szokás volt, hogy több, mint hétszáz résztvevő, 25 együttes, szólisták és zenészek a színpadon mutatták be tehetségüket. Ez alkalommal a program és keretei bár szűkebbre szabottak voltak, a lényeg az volt, hogy a magyarországi szlovákokban a hagyomány és a szeretet fonala, mely büszke elődeikhez fűzi, nem szakadt el, de nem is gyengült. Ellenkezőleg, a

rendezvény látogatói a jóllakásig élvezhették a folklór üzeneteit és a falvak értékeit., melyek megőrződtek, hogy a Magyarországon élő szlovák nemzeti kisebbség új generációi azt hazafias tisztelettel és egyúttal büszkeséggel fejlesszék és szeretettel növeljék. Természetesen szlovák dalokkal és beszéddel is a színpadon, és Bánk községben is.

Miként foglalt állást Egyed-Baránek Rózsa a Magyarországi Szlovákok Szövetségének elnöke, a Magyarországi Szlovákok, Bánkon a 20. évfordulóval megrendezett Országos Folklór fesztiválon? „Bánk a magyarországi szlovákok körében fogalomnak számít. 50 esztendővel ezelőtt kezdődött a Nógrád megyei nemzetiségi találkozóval, amelyik lényegében a legrégebbi magyarországi szlovák rendezvény.

Mivel ezekre mindig nagyon sokan eljöttek és összsztlovák találkozó valósult meg, a Magyarországi Szlovákok Szövetsége 20 esztendővel ezelőtt úgy döntött, hogy országos szlovák fesztivál szerveznek és ezt fel is karolták. Röviden szólva ez mostanság a Magyarországon élő szlovákok hagyományos ünnepe!“

A Magyarországon élő szlovákok iránti megbecsülést szolgálja, hogy a szervezők a tényleges nehéz feltételek ellenére úgy döntöttek, hogy szemlét szerveznek a magyarországi szlovákság őseitől örökölt, megőrzött, leginkább hiteles folklójának bemutatására, még ebben keserves feltételeket jelentő esztendőben. Mindezért hatalmas köszönet és csodálat illeti őket!

Fordította: Papanek László

Kálváriánk

Mint köztudott, az eredeti tervek szerint a Kálváriánkhoz vezető keskeny (3 m.-es) önkormányzati út mellé szeretttük volna megépíteni a stációkat. Ezen keskeny út domborzati viszonyai ami a pontos kimérés után derült ki kedvezőtlenek a stációk megépítéséhez. Az amúgyis keskenyke út keresztmetszete olyan hogy a Kálvária kereszt felé nézve az út baloldala mindösszes egy méter szélességben vízszintes annak jobb oldali része, tehát a kétharmada meredeken helyenként egy méterrel is magasabbra emelkedik. Ez építési szempontokból azt jelenti, hogy a jobb oldalon elhelyezett stációk ennivel magassabban kerülnek elhelyezésre. Megközelítésükhöz lépcsők szükségesek ami viszont a mindössze egy méteres járható útszakasz rovására lett volna csak megoldható. Tudtuk, hogy a szomszédos telek lenne a legmegfelelőbb a stációk kiépítéséhez. A földtörvény szerint viszont az egyház viszont nem vásárolhat földet. Ez

nagyon megnehezítette a kálváriánk stációinak megépítését. Tibor atya, Gallai Gergely, és Rudolf János közbenjárásával sikerült azonban ajándékba kapnunk az út melletti, hajdanában mezőként használt területet, melynek igen sok résztulajdonosa volt. Ennek az állapotnak megoldása nem volt egyszerű feladat. Hálás köszönet, a fent említett személyeknek és azoknak a tulajdonosoknak, akik ajándékba adták egyházunknak a részüket. Nem szabad viszont megfedkezünk az akkori Önkormányzat pozitív hozzáállásáról, aki hozzájárulását

adta az úton történő stációk építéséhez. Tóth Attila polgármester azok kitűzésén is segítségemre volt. A jelenleg építés alatt álló stációk helyének meghatározását, illetve azok kitűzését Tibor atyával végeztük el. Igen nagy segítségünkre volt Bun Zsolti Vállalkozó, aki a favágást félbehagyva nem kevés önzetlen odaadó gépi munkával megtisztította a területet tololapos gépével. A jelenlegi tervek szerint az stációkból mint az a

képeken is látható feszülettől jobbra 11 került elhelyezésre. A tizenkettediknél feszítik keresztre. A tizenharmadik stációnál (amelyik a képen a távolság miatt nehezen kivehető) helyezik a sírba Jézus testét, a kereszttől értelemszerűen balra került elhelyezésre. A stációk alépitménye szabálytalan erdei terméskő, melyre a képen látható „romonád” zsaluzat közé vasalt beton kerül, amely rostált homokos kavics (sóder) alapanyagú cementhabarcs érdes vakolattal lesz fasimítóval lesimítva.

F R

A mesterséges intelligencia integrálása

A „legnagyobb problémája” Nyugat-Európának. Az, hogy majd hogyan fogjuk magunkat elismertetni, megszerettetni, egyszóval elfogadtatni az önvezető autóinkkal, önszerkesztő robotjainkkal, hogy ne pusztítsanak el minket ha majd az útjukban állunk. Ezalatt nem a mesterséges intelegencia,

hanem a természetes analfabétizmus integrálja őket. Természetes uninteligens ázsiaiak és afrikaiak söprik el a fejlett társadalmaikat iskoláikat, vallási közösségeiket.

Tisztelettel: Losonci Miklós mérnök tanár

Gondtalanul induljon az iskola

Gondtalanul induljon az iskola A tanévkezdés mindig kiemelt figyelmet kap az Országos Polgárőr Szövetség részéről, hiszen a polgárőrök is aktívan részt vesznek az iskolába induló gyermekek testi épségének és vagyonbiztonságának megóvásában. Szeptember elsején ismét megnyílnak az iskolák kapui a diákok előtt, akik az előző kurta tanév után ismét találkozhatnak barátaikkal. A lelkes iskolakezdés hordozhat olykor figyelmetlenségeket, éppen ezért szükséges, hogy vigyázó szemek kísérjék a fiatalok lépéseit az otthontól az iskoláig, segítsék őket a biztonságos közlekedésben, illetve felkészítsék a gyerekeket a vagyontárgyaik biztosításában. A Polgárőrség, a polgárőrök elkötelezetten végzik a fiatalok védelmében vállalt önkéntes munkájukat, hiszen minden reggel biztosítják az iskoláknál a biztonságos áthaladást az úttesten, ahol szükséges útbaigazítással támogatják az iskolába történő eljutást. A tanév indításával együtt a szolgálat-szervezés során arra is figyelmet fordítanak az egyesületek, hogy a járőrútvonalak minden alkalommal érintsék az iskolák, óvodák

környékét. Ez azért is elengedhetetlen, mert ilyenkor személyes jelenlétükkel is fokozzák az iskolák mellett a közbiztonság megerősítését, valamint képesek észrevenni a csellengő fiatalokat. Természetesen a gyanús személyekre is kiemelt figyelemmel vannak, így szükség esetén képesek jelzéssel élni a társhatóságok felé – rendőrség, közterület felügyelet – valamint az iskolával együttműködve az iskolaórt is képesek értesíteni az észlelt problémáról. A polgárőrség kéri a szülőket, hogy lehetőségeikhez mérten ismertessék a gyermekükkel az alapvető közlekedési rendszabályokat, valamint azokat az alapvető metódusokat, amelyekkel a gyerekek megelőzhetik, hogy lopás áldozatává váljanak.

Az OPSZ az alábbi ajánlásokkal él a szülők felé:

Soha ne menjenek a gyerekek nagy mennyiségű készpénzzel az iskolába! Amennyiben ez elkerülhetetlen – például befizetések miatt – akkor hívják fel a gyermek figyelmét, hogy az iskolába érve azonnal fizesse be a pénzt! Ha nagy összegű készpénzt visznek a gyerekek magukkal arról ne beszéljenek másoknak! Ha azt tapasztalják, hogy a

náluk lévő pénz eltűnt, azonnal értesítsék a pedagógusokat és a szülőket! A gyerekek soha ne a táskájuk külső rekeszében tárolják a pénzüket, értéktárgyaikat, mobiltelefonjukat, hanem, a belső, zárható részekben helyezték el azokat. A mobiltelefonjaikat mindig tudják biztonságban, lehetőleg elzárva, megelőzve annak elvesztését!

A szülők hívják fel a gyermek figyelmét, hogy ne álljanak szóba idegenekkel az iskolába menet. Szünetben ne hagyják el az iskola területét!

A gyerekeket már nem csak az iskolában, hanem a kiber térben is érheti inzultus. Ma már szinte természetes, hogy az osztályközösségek, a gyerekek a közösségi oldalakon is tartják egymással a kapcsolatot. A polgárőrség kéri a szülőket, hogy kiemelt figyelemmel legyenek a gyermekek közösségi oldalakon folytatott tevékenységeire, hiszen ott is érheti őket negatív hatás.

Az OPSZ ajánlásai a következők az internetbiztonság kapcsán:

A szülők mindig felügyeljék, ellenőrizzék a gyermekük közösségi oldalon folytatott

tevékenységét – beszélgetések, megosztások!

Figyeljenek arra, kikkel tart kapcsolatot az interneten a gyermekük!

A gyerekek gyakran nem tudják felmérni, hogy mit szabad és mit nem szabad megtenniük az interneten. Soha ne engedjék, hogy a gyerekek vitája a világhálón elharapózzon, illetve az iskolában folytatódjon!

Baj esetén azonnal forduljanak a rendőrséghez, illetve éljenek jelzéssel az iskolai pedagógus felé! A Polgárőrség a gyermekekkel való kapcsolattartás fontosságát hangsúlyozza, illetve kéri a szülőket, hogy mindig kérdezzék meg a gyermeküket a nap történéseiről, jelezzék számukra azt is, hogy mindig kérhetnek segítséget az iskolánál lévő polgárőröktől is! Emellett hangsúlyozzák, hogy minden problémát, bajt azonnal mondjanak el otthon, illetve iskolában a pedagógusoknak!

Ha ezeket az egyszerű tanácsokat betartják, akkor valóban gondtalan lehet az iskolakezdés!

forrás: OPSZ

Demográfiai siker

A médiából értesültünk Magyarország „demográfiai sikeréről”. Ártatlanul azt gondolhatnánk, hogy tízezrekkel nőtt a népességünk. Ellenkezőleg. Tízezrekkel csökkent. A stagnáláshoz képest csökkentünk, de akkor mihez képest arattunk „demográfiai sikert”? Önmagunkhoz képest! Kevesebb fogtunk, mint

tavaly. Nem ötvenezerrel, csak harminc ezerrel. Fél évszázada egyfolytában fogy a népességünk. Minden évben kevesebben születnek nálunk, mint ahányan meghalnak. A növekvő növekedés lenne a cél. Ehelyett csökkenő csökkenés van.

Tisztelettel: Losonci Miklós

A fradi

A legnagyobb csapatunk. Igaz hogy edzője nem az, de a játékosai sem. Életemben egyetlen fradi meccsen voltam. Negyvenöt évvel ezelőtt. Kellemes őszi napsütésben végig szotyiztuk az egész meccset Talán „győztünk”, da a gólt nem láttam, mert a stadionokban nincs ismétlés. Most a svéd bajnokcsapat ellen négy négerrel álltunk fel. A többi magyar gondoltam naívan. Dehogy. Csak egy volt az és a kapus. A stadionba beférne

negyven falu lakossága, de csak a fényképeik ültek a székeken. Így nincs rongálás, gyújtogatás, de az edző megtapsolt minden szép megmozdulást. Volt mit. Tokmag, magyarul Tökmag két gyönyörű gólt is szerzett, de a svédeknek még kapura lövésük sem volt. Érdekes volt stadionokat építsünk. Győztek a légiósaink.

Tisztelettel: Losonci Miklós

Baráti látogatás

V rámci pracovnej cesty v Maďarsku M. Sklabinská a Ľ. Pomichal vykonali v spoločnosti Imricha Fuhla, riaditeľa Neziskovej spoločnosti SlovakUm (o. i. vydavateľ týždenníka Ľudové Noviny) návštevu v obci Pilisszentlászló (slovenský názov Senváclav). V obci s 1 200 obyvateľmi žije ešte stále veľa potomkov Slovákov, ktorí obec kedysi zakladali a žili v nej. Slovenčina je tu stále prítomná, hoci vymizla z miestnej základnej školy (určené limity počtu žiakov so záujmom o výučbu slovenčiny nie sú naplnené), avšak generácia smerujúca k seniorskému veku, pozitívne ovplyvnená rodinnou tradíciou, komunikuje v slovenskom jazyku. Potvrdil nám to počas návštevy s prehliadkou viacerých pozoruhodných miest, pamätníkov či miestneho cintorína s trvalou slovenskou stopou (slovenské priezviská na pamätných tabuliach, náhrobných kameňoch a pomníkoch...) pán Rudolf Fraňo, významná osobnosť z pohľadu zachovania slovenskosti v Senváclave, dlhoročný predseda Slovenskej samosprávy v Senváclave. Celý svoj život zasvätil a aj v 71 rokoch aktívne napomáha pripomínaniu slovenskej histórie v obci.

Okrem toho, že vydal (pred niekoľkými rokmi aj s podporou ÚSZZ v rámci projektu) celý rad knižných publikácií dokumentárneho i beletristického charakteru, zasadzuje sa v obci aj o to, aby v nej bol zachovaný historický slovenský svojráz natrvalo. Svedčia o tom nápisy na pamätníkoch v slovenskom jazyku, ale aj jeho súčasný náročný počin – výstavba Kalvárie (pútnického chodníka) k sv. krížu s trinástimi zastaveniami. Toto dielo, ktoré R. Fraňo

realizuje sám, nám prezentoval v pôsobivom prírodnom prostredí na okraji obce Senváclav.

M. Sklabinská és Ľ. Pomichal magyarországi munkalátogatásuk keretében, Fuhl Imre, a SlovakUm Non-Profit Közhasznú Kft. (a Ľudové Noviny hetilap kiadója) igazgatója társaságában, meglátogatták Pilisszentlászló (szlovák néven Senvačlav) települést. Az 1200 lelket számláló községben még számos szlovák nemzetiségű lakos él, azok leszármazottai, akik a falut alapították és benne éltek. A szlovák nyelv a mai napi jelen van, bár az általános iskolából eltűnt (a szlovákul tanulni kívánó diákok száma nem éri el a meghatározott mennyiséget), ugyanakkor az idősebb kor felé közelítő korosztályok, akiket családi hagyományaik pozitívan befolyásolnak, szlovák nyelven társalognak. Mindezt megerősítette bennünk a látogatás és a több figyelemre méltó hely, emlék, vagy a helyi temető felkeresése, ahol a szlovákság állandó nyomai (szlovák vezetéknevek az emléktáblákon, a sírköveken és emléműveken...) figyelhetők meg. Franyó Rudolf úr a pilisszentlászlói szlovák nemzetiségi tudat megőrzése szempontjából jeles személyiség, aki hosszú ideig a település Szlovák Önkormányzatának elnökeként tevékenykedett. 71 esztendő felölelő egész életét a falu szlovák történeti emlékezésének szentelte és a mai napig is tevékenyen tevékenykedik e területen.

Azon kívül, hogy dokumentum és szépirodalmi jellegű könyvek egész sorát adta ki (néhány esztendővel ezelőtt a Határon Kívül Élő Szlovákok Hivatala is támogatta) és síkraszáll a településen azért is, hogy a szlovák történelmi jellegzetesség megőrzésének folyamata állandósuljon. Erről tanúskodnak az emlékműveken készített szlovák nyelvű feliratok és jelenlegi nagyvű cselekedete – Kálvária (zarándoklati hely) felépítése a szent kereszthez, tizenhárom stációval. Ezt a művet, melyet Franyó Rudolf maga valósít meg, be is mutatta nekünk, ebben az elbűvölő környezetben, Pilisszentlászló település szélén.

Fordította: Papanek László

Pilisszentlászlón kialakított Vándortábor

Településünk több éve a nyári időszakban helyt ad vándortábornak. A Pilisszentlászlói festői környezetben eltöltött időszak biztonságát a

Polgárőr Egyesületünk is biztosította visszatérő jellegű ellenőrzéseivel.

Több alkalommal önálló szolgálat keretében a Polgárőrség a Pilisszentlászló vándortábor helyszínén mozgóellenőrzést végzett. A táborozóktól mentes időszakokban a sátrak és a benne lévő eszközök biztonságban léte lett ellenőrizve. Duna-Ipoly Nemzeti Park munkatársával is végeztünk ott helyszíni ellenőrzést. A vándortábor sikeresen zárult közösségünkben a vándortábor területén semmilyen említeni való közbiztonságot veszélyeztető cselekmény nem történt.

PPÖTE

Orvosi Rendelőnk

A hajdani mondás szerint, „lassan, de biztosan” közeledik a befejezés útján új formatervezett modern egészségházunk, melyben lift is szolgálja majd a betegek kényelmét. Az építkezés üteme, amire az egész falu lakossága csak mosolyogva legyint valamelyik kezével, bizony való igaz, hogy erősen kifogásolható. Az amúgy is szűk területen folyó bontás és építkezést nehezíti a sok halomba és nem a rögtön konténerekbe, vagy teherkocsikra rakott irdatlan mennyiségű törmelék. Ezek sajnos kirívóan bizonyítható tények

az egyszerű emberek szemében is. „Miért nem lehetett azt a sok sített rögtön a konténerekbe, vagy teherkocsikra rakni”? Mondják a járóelők, és beszélnek róla kocsmai disputákban. Mondanak ott bizony olyanokat is, hogy miért nem helyi vállalkozó, vagy vállalkozók kapták meg ezt a sok-sok milliós beruházást? Ebben az esetben az ebből szerzett bevételük adójából jutott volna egyéb munkálatokra is. Helyi vállalkozók helyi munkaerővel! Kell ennél jobb megoldás!?

Hol az igazság? – Mi lett volna ha? Mi lett volna a jobb?

Eldönteni ezeket a dolgokat nem tisztségem. Véleményem, azonban, úgy mint másoknak nekem is lehet. Szerény véleményem viszont az, hogy igen is szükség volt az új orvosi rendelőre. Nagyon okosan cselekedett az akkori szintén Tóth Attila által vezetett önkormányzatunk, mikor meghozta nemes döntését az új egészségházunk építéséről. A késedelmes határidőről röviden csak annyit, hogy nem ez az első elcsúszott, vagy mondhatni elcsesztett határidő országunkban. Az építkezés rendjével kapcsolatban csak annyit, hogy ahhoz

semmi köze a megrendelőnek hogy kikkel dolgoztat a fővállalkozó. Abban sem lehet beleszólni a megrendelőnek, hogy milyen ütemben szállítja el a bontási illetve építési törmeléket. Az a lényeg, hogy az átadott építési területen belül tárolja azokat. A szűk kanyarulatban elhelyezett konténer balesetveszély miatt nem lenne ildomos. Határidővel kapcsolatban nem kellenének a lázító

beszédek, hiszen orvosi ellátásunk a Községházán biztosított. Az hogy „november 7.-re, avagy Karácsonyra lesz átadva a valóban szakszerű munkával készülő létesítmény, azon ne „rágódjunk”. Lényeg a fontos, mégpedig az, hogy végre nekünk is lesz új modernebb Orvosi Rendelőnk.

F R

Segítettünk

2020-08-15-én (szombat) kora délután polgárőrünktől kért segítséget egy durr defektet kapott gépjármű vezetője. A polgárőr egyesületünk egyik tagja szolgálatba helyezte magát és azonnal a helyszínre sietett. Pilisszentlászlóról Szentendre irányába a Hegytető megállótól pár méterre történt az esemény a kanyarban. Miután a polgárőrünk a helyszínre ért és megállapította, hogy a defekt valóban megtörtént azonnal megkezdte a helyszín biztosítását, haladéktalanul értesítette a Szentendrei Rendőrkaptányság ügyeletét. A jelentésében a bevezetett intézkedéseiről, a forgalomterelésről számolt be. Amikor a közlekedési helyzet ezt

lehetővé tette, segített a defekt elhárításában.

A gyors és szakszerű intézkedések, valamint a járművezetőnek a kerékcserénél nyújtott hathatós segítségének köszönhetően nem történt baleset. A balesetveszélyes helyzet megszüntetését követően az állampolgár a gyors és eredményes segítséget megköszönve tovább folytathatta az útját. Ismét bebizonyosodott, hogy a polgárőr egyesületünk bármilyen időben szolgálja a biztonságot.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Önzetlen Segítségnyújtás

Polgárőrség E-mail címére érkezett 2020-08-16-án

Tisztelt Polgárőrség!

Szombat kora délután hazafelé tartva Pilisszentlászlóról Szentendrére, a szemből érkező, sávomba áttérő gépjármű sofőrje a kanyart levágva vette be.

Kénytelen voltam a saját sávomból az aszfalútról lekormányozni gépjárművem, minek következtében defektet kaptam és leálltam az út szélén. Az aszfalt széle töredezett, tarajos és kivagta a jobb hátsó gumimat. Egy arra haladó fiatalember megállt és kaptam tőle egy telefonszámot, melyen helyi polgárőrüket el tudtam érni. Készségesen kijött és biztosította a helyszínt, amíg az általa felhívott Dombai Gábor autószerelő

kierkezett és a defektes gumi helyett feltett egy újat, majd folytathattam utamat hazafelé.

Ezúttal szeretnem megköszönni pilisszentlászlói polgárőrüknek és Dombai Gábornak segítségét, akik kisegítettek a bajból.

Üdvözlettel,
Gulyás László

Levél és fénykép

“Nič še ty neboj, moja milá Mariška, jak vidíš, ta ja furt s flašičku. Tvoj Gusti.” Semmit se félj, kedves Mariska, ahogy látod, én itt mindig üvegecskével. A Te Gusztid.

Ilyen képet küldött, Kelet Szlovákiában lévő feleségének az amerikai felhőkarcolók építésénél dolgozó Gusztáv nevű fiatalember. Az alábbi

korabeli szöveget és képet Fuhl Imre unokaöcsémtől kaptam.

A most előkerült képen a munkások kalapjukkal integetnek a fotósnak. A képből és a rajta lévő szövegből egyértelmű, hogy a Kelet Szlovákiából való Gusztáv ott dolgozott, illetve a szédületes magasságban, jobb kezében a „flaskával” ült és integetett a vasgerendán.

Ebéd a világ legnagyobb épületének tetején (Rockefeller Center, New York)

Az acélgerendán ebédelő munkások és az alattuk felsejlő Central Park, valamint Manhattan néhány háztömbje számtalan formában és reprodukción köszön vissza világszerte. Ez a kép is minden bizonnyal pályázhatna az egyik legismertebb fénykép kitüntető címére. Az utóbbi egy évtizedben azonban nem emiatt kezdtek el foglalkozni a képpel. A fellelhető adatok szerint a felvétel 1932. szeptember 20-án (vagy 29-én) készült a Rockefeller Centerhez tartozó RCA Torony építése közben, amelyen az építómunkások csaknem 300 méter magasságban pihenőidejükben ebédjüket fogyasztják. Dacára annak, hogy egy igen

közismert képről van szó, sokáig senki sem tudta, hogy valójában kinek a nevéhez fűződik. A fénykép először 1932. október 2-án jelent meg a The New York Herald Tribune-ban, és ott a képaláírás szerint fotográfusként Charles C. Ebbets volt feltüntetve. A Floridából származó, akkoriban igen sikeres, sokat publikáló riporterként dolgozó Ebbets épp Hamilton Wright alkalmazásában állt, aki azokban az években saját public relations ügynökségét vezette. Egyik fontos megbízója a Rockefeller Center volt, amely tulajdonosainak a gazdasági válság kellős közepén nagy szüksége volt arra, hogy valami pozitív képzetet társítsanak a

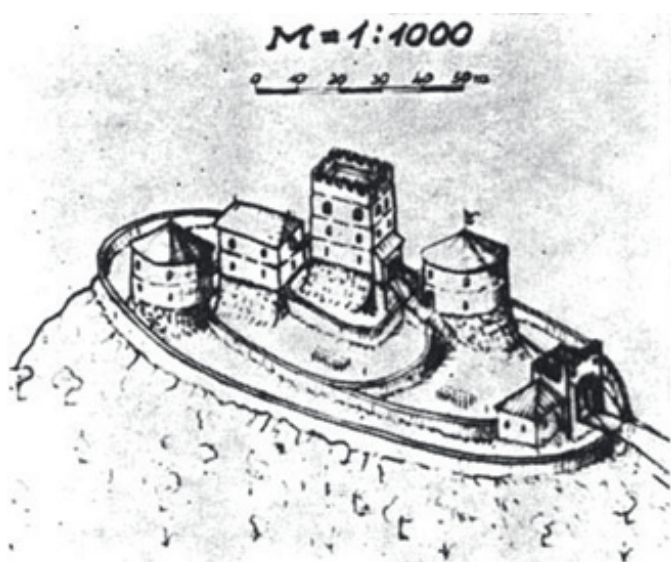
hatalmas volumenű építkezéshez. Az Ebbetsnek tulajdonított felvétel akkor nagy sikert aratott, azóta pedig elválaszthatatlanul összeforrt a felemelkedő és világhatalommá váló Amerika képével. Hamilton Wrightnál azonban többen is dolgoztak fotográfusként abban az időszakban, és azokban a napokban sem egyedül Ebbets volt kint a helyszínen, amit jól mutat egy róla készült fénykép éppen a felhőkarcoló egyik felső szintjén. Fotótörténészek pedig legalább két változatról tudnak, így a pontos autorizáció ma sem lehetséges. Időközben azonban ír dokumentumfilmek

érdeklődését is felkeltette a kép, pontosabban az azon látható munkások. Így utánajártak, hogy vajon hány személyt lehet közülük azonosítani, és milyen történeteket lehet felidézni, összekapcsolva azokat az eddig névtelen arcokkal, akik önkéntelenül is a korszak szimbólumaivá váltak, megtestesítve azt a munkást, aki alacsony fizetésért, életét kockáztatva igyekezett fenntartani magát és családját, miközben szó szerint aktív részese lett egy birodalom felépítésének.

F R

Az Ozdini vár

Ludovít Janota 1888-1968

A várról, amely az ugyanazon nevű, Nógrád vármegyei falucska felett magasodott, Losonctól északra, napjainkra semmi nyom nem maradt. Valószínűleg a XIII. század közepén épülhetett, mert az első írásbeli feljegyzés róla 1279-ben kelteződik. Ebben a Kacsics nembeli Etre fiai osztották szét maguk között a vár épületeit. A XV. század közepén Jiskra seregeinek kezébe került, akiktől 1460-ban foglalta vissza Mátyás király. A XVI. század első felében Bebek Ferenc tulajdonába kerül, aki egyúttal a közeli Füleki vár ura is volt. Az Ozdini vár viszonylag kicsiny építmény volt és belső toronyból, valamint palotából állt, fellegvárból, egyúttal aprócska külső várból állt, melybe délkeleti irányból, a csapóhíddal rendelkező kapun keresztül lehetett belépni. A történelem folyamán jelentősebb szerepet nem

játszott és a török veszedelem elmúltával tulajdonosai elhanyagolták a fenntartását, ezért a XVII. század közepére minden valószínűség szerint elhagyatottá vált. A vár együtteséből napjainkra semmilyen felszín feletti falmaradvány nem őrződött meg. Helyén csak egy televíziós átjátszó torony magasodott a 2000-es évekig, melyet aztán elbontottak.

Ali pasa seregével a vár alatt állomásozik. Egész nap forróság uralta a tájat és a katonáknak igencsak jólesik az esti fuvallat. Mindenki fáradt és örülnek az elkövetkezendő éjszakai pihenésnek.

Alighogy nyugovóra tértek, a fővezír gyülekezőt hirdetett és parancsot adott a támadásra. Ali szerfelett vágyott a vár mielőbbi bevételére, mert a megígért hatalmas jutalmat mielőbb szeretne volna átvenni.

A török katonaság a tenger hullámszásához hasonlóan indult meg. A pasa férfias küzdelemre serkentette a seregét és azt kívánta, hogy a vár helyőrségének forró éjszakájában legyen része.

A mozsárágyuk szórták a tüzet. Olyan sűrűn záporoztak a lövések, mintha kéneső hullana alá. A levegő meg, megremegett a robbanásoktól. Később az ég is a törökök segítségére sietett, hiszen odafentről is villámlások cikáztak alá.

A várból csak innen, onnan lehetett hallani válaszlövéseket a törökök ágyútüzére, de rövidesen az egész vár elcsendesedett. A pasa mindebben

csejtett ezért az egyik felderítőjét előre küldte, győződjön meg amaz arról, mi történik a várban. A katona szeme tágra nyílt, mikor észlelte, hogy az erődítmény kapuja tárva, nyitva. Lélekszakadva futott vissza mindezt parancsnokának jelenteni.

A pasa mindezen szerfelett csodálkozott, majd kiadta a parancsot, a sereg nyomuljon be a várba. Az oszmánok rendezett alakzatban, a legkisebb ellenállás nélkül közeledtek a várkapuhoz. Valóban nyitva találták és beözönlöttek rajta. Azonban hirtelen különös kép fogadta őket, a várfalakon és a várudvaron sűrű sorokban elhelyezett ellenséges katonákra lettek figyelmesek.

Sok idejük nem volt a lamentálásra. Az oszmán katonák lekapták vállukról puskáikat és az ellenséges harcosokra kezdtek tüzelni. Amazok azonban úgy álltak, mintha csak kőből lennének. Meg sem mozdultak, mintha csak ne éreznének semmit. A pasa újból kiadta a tűzparancsot, de a másik oldalról válasz nem érkezett.

A törökök megdöbbenve ácsorogtak. Valamiféle babonás félelem lett úrrá rajtuk. Elvégre egyetlen lövésük sem terített le ellenséges katonát. Milyen hadsereg lehet az, akit nem fog az ólomgolyó?

A hódítók már az elátkozott várból a visszavonulásról kezdtek gondolkozni.

Lassan pirkadni kezdett.

A nap első sugarai azonban mindent világosságba öltöztetnek, így rettegésük tárgyát is. A bástyákon, a várfalakon álló lándzsák, mindenféle póznák, rudak, rajtuk ráaggatott rongyok, végükön acélsisakok. Mindez a sötétben megtévesztésig hasonlított egy valódi seregre. A pasa haragjában és szégyenében elvörösödött, főleg akkor, amikor megpillantotta a kapura tűzött levelet, melyet neki írtak. Az iratban ez állt:

-Pasa, igazi hős vagy! Hatalmas sereg állt veled szemben. Kérlek, ne vedd el katonáim életét, inkább küldd el mindüket Isztambulba. A szultánod ilyen sereget még nem láthatott. Csak hogy tudd, éjszaka, amikor minden erővel a váramat támadtad, idebent egyetlen katonám sem tartózkodott. Néhány válaszlövés után magam is felkerekedtem, legényeim után indulva, akik már rég elhagyták a várat.

A szégyenbe maradt pasa feldühödve távozott az erődből, az egyik béget hagyva hátra. A jutalom helyett gúnyolódásban lett része, hogy feleslegesen elpazarolt annyi ágyugolyót és lövedéket.

Fordította: Papanek László

Szobieski János

Lengyel király miután megmentette lovasságával Bécsét a török megszállástól, hazafelé jövet „mellesleg”b megverte a törököket a párkányi csatában. Pár éve emiatt gyönyörű lovasszobor ábrázolja Párkány északi részén. Esztergom felszabadítása után Szobieszkí a süttöi vörös márványból építtetett kápolnában tartott hálaadó istentiszteletet. A magyar katolicizmus központjában. A lengyel katolicizmus központjában Csesztanovában viszont látható mind az 52 királyunk olajfestménye, és fenntartották a pálos rendünket is, miután itthon betiltották.

Péntek esti intézkedés

A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység Irányítási Központ ügyelete 2020-augusztus-28-án az esti órákban intézkedést kért polgárőrségünkötől, a lepencei út 13-as kilométer szelvényében az úttesten lévő lovak miatt. A közlekedés biztonsága érdekében az állatok eltávolítására szól az intézkedés kérése. Az egyesületünk részéről két fő polgárőr ment ki az útszakasz ellenőrzésére. Egyesületünk menetközben értesítette a lovak tulajdonosát is.

A helyszínre érkezéskor a lovak nem voltak az úttesten. A jelzett helyszínt övező erdőrészek átvizsgálása is megtörtént, de az állatok ott sem voltak fellelhetők. Az intézkedésünk befejezését követően a PMRFK TIK ügyelete felé visszajeleztünk ahol megköszönték gyors reagálásunkat, intézkedésünket.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Tisztelt Olvasók!

Augusztusi lapszámunkban a "Jozef Viktorín Visegrádról" című cikkünk fordítójaként, tévedésből Papanek Zsolt mérnök nevét tüntettük fel. A cikket valójában Papanek László fordította. Az érintettek szíves elnézését kérjük!

Néger rasszizmus

Visszanyal a fagyí. Gyerekkoromban nem létezett amerikai néger színész. Azóta teli van a sztárvilág velük. A feketék már a honatyák szobrait döntögetik. Napi négyszázásával kelnek át a Földközi –tengeren és a Lamanche csatornán. A fizetős túristák helyett. Teljesen ingyen. Az emberiség 1% német, de a többi 99 %-ot is be

akarja engedni. Másokhoz! Az angliai késelőről „kiderült”, hogy nem rasszizmusból késelt. Csupán „véletlen”, hogy néger volt az egy halott és hét sebesült is csak „véletlenül” lett fehér az áldozata. A szervezett migráció következményeként.

Tisztelettel: Losonci Miklós

A láthatatlan templom

Köztulajdonba kerül, és közösségi funkciót kap Pest elveszett szlovák evangélikus temploma. Hosszú évtizedek óta nem szolgálja eredeti céljait, a járókelő számára pedig láthatatlan a pesti szlovák evangélikus templom, a város egyik legszebb romantikus épülete. Diescher József munkáját azonban most az állam 765 millió forintért visszavásárolja, és az Országos Szlovák Önkormányzat kezébe adja – a jövőben szlovák-magyar beruházásban színház, múzeum, könyvtár, valamint művészeti és civil csoportok otthonává válhat. „Elképzeléseink szerint itt kap majd helyet a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete, a Magyarországi Szlovákok Könyvtára és

Dokumentációs Központja, a Vertigo Szlovák Színház és a Ludové noviny című szlovák nyelvű hetilap szerkesztősége. Az épület lehetővé teszi régi tervünk megvalósítását, a Magyarországi Szlovákok Múzeuma létrehozását is. Befogadná továbbá a Budapesten működő szlovák művészeti csoportokat és civil szervezeteket, amelyek jelenleg megfelelő székhely hiányában nem rendelkeznek állandó »otthonnal«. Az eredeti funkció visszaállítása érdekében a kupola részben ökumenikus kápolnát tervezünk kialakítani" - részletezte a jövőbeni terveket Hollerné Racskó Erzsébet, az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke. „A beruházás több magas szintű

megbeszélés témája volt a közelmúltban és a legutóbbi szlovák-magyar kisebbségi vegyes bizottság ülésének jegyzőkönyvében is szerepel az ajánlások között" - tudtuk meg Hollerné Racskó Erzsébettől. A jelenlegi elképzelések szerint Szlovákia és Magyarország 50-50%-os arányban osztja majd meg a felújítás költségeit.

Imrich Fuhl

Ki uralkodott 1095 – 1116-ig? Kálmán

I. Lászlónak három leánya volt, de fiú utódja nem. Így kitörhettek volna az Árpád-háziaknál tradicionális trónviszályok. I. László trónutódjának Géza fiát, Álmost, választotta. Előnybe részesítette őt Kálmán bátyja előtt, akinek a trónra nagyobb igénye volt. A Képes krónika szerint a király nem adott elsőbbséget az elsőszülöttnak, „mert érezte, hogy Kálmán vért fog ontani.” Álmos volt az utolsó fejedelem. László kinevezte őt Horvátország keleti részének fejedelmévé. Kálmánnak püspöki posztot adott. I. László váratlan halála után, az új uralkodó Kálmán lett. A képes krónika szerint: „Álmos olyan őszintén és szerényen tisztelte saját bátyját, Kálmánt, hogy neki hagyta a királyi koronát.”

Kálmán folytatta elődjének hódító hadjáratait. Leginkább a halicsi fejedelemségek ellen. Magyarországhoz csatolta egész Horvátországot és Dalmáciát. Birodalmat alapított, amelynek területe évszázadok alatt nem változott. Megerősítve a királyi hatalmat, megszüntette a királyi birtokadomány szerinti fejedelemséget. Testvérét Álmost felmentette Horvátország vezetői posztjáról. Közöttük hosszan tartó viszályok törtek ki.

Álmos határon túl keresett támogatást. Előbb németeknél, azután Lengyelországban. Lengyel katonasággal ájtott Magyarországra, de harcra a két testvér között sor nem került. Kálmán király végül foglyul ejtette Álmost, és annak fiával, Bélával együtt megvakította és őket a dömösi kolostorba bezáratta.

Kálmán sok törvényt adott ki. Uralkodása alatt Magyarország jól szervezett feudális állam lett.

Mivel, mint püspök sokat forgatta a könyveket a Könyves (Tanult) előnevet kapta.

KERESZTESEK NYITRÁT FOSZTOGATJÁK

II. Orbán nyilatkozata alapján meg kellett szabadítani a Szent földet – Palesztínát, szülőhelyét Jézus Krisztusnak. Elkezdődött a keresztes hadjáratok szervezése. Az első 1096 áprilisában indult útnak. Egyes csapatok Magyarországon keresztül vonultak. Áramlásukból az egyik csapat Moravából, Trencsény és környékén keresztül vonult, és Nyitránál fosztogatni, rabolni kezdtek. a városlakók és a vár helyőrsége a fosztogató, gyűjtogató kereszteseket szétverte.

KEGYETLEN BÜNTETÉS MEGVAKÍTÁSSAL.

Az akkori büntetések nagyon szigorúak voltak. Például I. László Rendeletek könyvében íródott: „Amennyiben szabadembert vagy szolgát lopáson fognak, akasszák fel.”

Másik helyen ismét rendelkezik: „Szolgának vagy szabadembernek, ha libát lopott vagy kakast, legyen kiszúrva egyik szeme...” A törvényt magas büntetésekkel alapították, vagyon és szabadság elvesztés. A büntetés gyakran a megvakítás volt. Így egyenlítették ki könyvelésüket egymás között az Árpád-háziak is. I. István Nyitra várában megvakította unokatestvérét Vazult, Kálmán meg testvérét Álmost és annak fiát, Bélát (a későbbi királyt)

KUNOK KIRÁLYI SZOLGÁLATBAN

A kunok Kárpátokon túli törzsek besenyőkhöz hasonlóan a 11. század második felében gyakran fenyegették Magyarországot néhányszor betörték az országba és pusztították.

Pusztították a királlyal szembenállók is, például a trónról letaszított Salamon I. László ellen. Kunokkal szövetekezett Kálmán ellen testvére Álmos. A hadjárat kudarcra végződött. Kálmán király utána saját szolgálataira állította a kunokat, és Magyarországon több helyre betelepítette őket.

Előbb palócföldön, és Mátraalján. Mindenekelőtt őrző szolgálatokat láttak el.

- 1106-ban Álmos Nyitráról Lengyelországba III. Boleszlóhoz ment Kálmán ellen segítséget keresni, de tudta megszerezni.

- 1007-ben Álmos kérésére a kunok betörték Magyarországra.

- 1108-ban V. Henrich, aki nem tudott megbékélni Magyarország Adria tengeri elsőbbségével, a dinasztikus ellentéteket kihasználva katonaságot küldött Kálmán ellen. Körülzárt Pozsonyt és a cseh fejedelemmel, Szvatoplukkal, és Álmossal pusztította északnyugat Magyarországot.

- 1108 novemberében viszonzásul Morvába tört és felégette.

- 1111-ben Zobor kolostorát régi István király által kapott adományaiban megerősítette Nyitra és Trencsény vámbevételének harmadában és úgy szintén az egész Vág folyóra.

- 1116. előtt Kálmán kiadta második törvénykönyvét. Javított a gazdasági helyzeten, és jogilag szabályozta a zsidó és keresztények közötti kapcsolatot.

- Kálmán király 1116. február 3-án Velence elleni hadjárat közben halt meg.

Részlet: Uralkodóink egy évezreden át c. könyvemből.

F R

KÁLMÁNNAK ÉS KORÁNAK DÁTUMAI

- Kálmán király 1070.körül született.

- 1095-ben II. Orbán pápa kikiáltja az első keresztes hadjáratot. A hadjáráshoz Kálmán is csatlakozik.

- 1102-ben Kálmán Péter horvát király ellen hadjáratot indított.

- 1002-ben Dalmát Fehérváron horvát királynak koronáztatja magát. A Horvát főurakat úgy akarta magához téríteni, hogy számukra a bán vezetésével önkormányzatot meghagyta.

- 1005-ben Kálmán néhány dalmát városra uralma alá vont. Álmóstól a Nyitrai királyi birtokadományt elvette.

Kóspallag tiszteli múltját

Kóspallagnak van múltja, jelene és lesz jövője is. Van mit tanulni őseinktől, különösen a szülőföld szeretetét és az iránta érzett felelősséget. Nénikém elmúlt 86 éves és még rendben tartja az otthonát. Elődeinknek köszönhetjük, hogy egy szép barátságos faluban nőttünk fel és a gyermekeinknek is át tudjuk adni, a hagyományainkat, kultúránkat és ők tovább erősítik az otthonhoz, a szülőföldhöz való ragaszkodást, kötődést.

F R

Szent Egyed

Szeptember 1. volt nevenapja az Athénben született bencés szerzetesnek, aki később apát lett. Szülei halála után örökségét elosztotta a szegények között, majd Galliába (mai Franciaország) ment, ahol Provence-ban remetéskedett. Itt kolostort alapított, melyben haláláig élt; később a kolostort róla nevezték el. Sírja a középkorban híres zarándokhely volt, ereklyéi ma Toulouse-ban vannak. Európa-szerte leginkább várakat emeltek és templomokat tiszteletére. A legenda szerint, amikor remeteként egy barlangban lakott, Isten egy szarvastehenet küldött neki, hogy tejével táplálja őt. Wamba vizigót király egy vadászaton rálőtt a szarvasra, de Szent Egyed a testével fogta föl a nyílveesszót. A király ezután Egyednek ajándékozta a remeteség területét, ahol ő megalapította kolostorát. Több csodálatos gyógyítást és ördögűzést tulajdonítanak neki.

Tisztelete Magyarországon

Esztergomban már a 11. században őrizték koponyájának három szilánkját. Tiszteletének másik hazai nyoma a Szent László király által 1091-ben alapított smogyvári Szent Egyed monostor, amelyet közvetlenül Saint-Gilles-Dugard bencés szerzeteseivel népesített be. Valószínűleg a bencés barátokkal függ össze, hogy 1209 óta a gamszentbenedeki (apátság plébániája szintén Szent Egyedet tiszteli védőszentjeként. mai Szlovákia területén) a somogyvári Várdomb aljában lévő forrás legendája szerint Koppány legyőzése után itt mosta le kardját Szent István. Máig eleven hagyomány, hogy ezen a helyen állt Koppány vára, és Szent László a XI. század végén azért telepített ide szerzeteseket, hogy a pogányságnak még emlékét is eltörölje. Koppány szálláshelyét a régészeti kutatások során azonban napjainkig nem találták meg.

A somogyvári bencés kolostor alapítása

A XI. századi királyi alapítású monostorok közül a tihanyi mellett a somogyvári az egyetlen, amelynek alapításáról hiteles feljegyzés maradt ránk. Alapításának ünnepén, 1091-ben, Szent László király mellett jelen voltak az országos és egyházi méltóságok, II. Orbán pápa követe, Saint-Giles apátja szerzeteseivel és Péter, a somogyvári monostor apátkja. Ez alkalommal írásban rögzítették az intézménynek biztosított birtokokat és kiváltságokat, és megszabták a szerzetesek belépési fogadalmának szövegét.

Tibor atya kedves közlése alapján lejegyezte: F R

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomtatás: technovaszentendre@gmail.com • 06 26 309 766

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015